

פרוטוקול מס' 25

מישיבת וועדת הפנים ואיכות הסביבה
מיום ו', י' בסיון תשל"ד-31.5.74
בשעה 9.15

חברי הוועדה:

נכחו:

- ח"כ י. תמיר - היו"ר
- ח"כ נ. אליעד
- ח"כ א. גבלבר
- ח"כ ורדיגר
- ח"כ מ. הכהן
- ח"כ י. בארי
- ח"כ א. הרליץ
- ח"כ מ. בן-פורת
- ח"כ ד. קורן

מוזמנים:

- מר ח. קלוגמן - משרד המשפטים
- מר א. שפט - משרד הפנים
- מר ג. קרפט - משרד הפנים

מזכיר הוועדה:

י. ברזני

רשם:

"חבר המתרגמים"

סדר היום:

חוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש הרשות וסגניו
וכהונתם) תשל"ד-1974

- 801 -

מקבל גיוס לצ"ט

היו"ר יוסף תמיר:

אני מתכבד לפתוח את ישיבת וועדת הפנים ואיכות הסביבה, כשעל סדר יומנו שתי הצעות חוק פרטיות. הצעת חוק אחת - חוק הרשויות המקומיות, (בחירת ראש הרשות סגניו וכהונתם) תשל"ד-1974, שהוגשה על ידי אבוהצירה, בן-מאיר ומלמד.

הצעת חוק שניה - חוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש הרשות סגניו וכהונתם) תשל"ד-1974 והמציעים הם: ח"כ בן-פורת, משה ברעם, גדעון האוזנר, יגאל הורוביץ, אהרן ידלין, אברהם יפה, בועז מואב, אברהם עופר, מאיר פעיל, חיים צדוק, דוד קורן, יוסי שריד, שמואל תמיר.

מוצע בזה לחברי הוועדה לדון בחקיקה הזאת במשולב, נאמר לנו על ידי חברי-הכנסת העוסקים בנושא שתי הצעות החוק זהות, פרט לסעיף הדן בבחירתם של ראשי הערים (סעיף 9).

נקדיש את הישיבה היום לסקירה על החקיקה וחווה-דעתם של באי-כוח משרדי הממשלה. יושבים איתנו מר שפט ומר קרפט ממשרד הפנים, ומר קלוגמן ממשרד המשפטים. נקבע מי ומי יוזמן לישיבה הבאה ביום ג' ונמשיך בחקיקה.

אני רוצה לומר לכם את דעתי. אני סבור שטובת העניין והכורח מחייבים אותנו לדיונים רצופים, תוך גישה זמגמה לסיים את החקיקה מוקדם ככל האפשר ולהביא לידי הכרעה. בכל שבוע נקדיש ישיבה אחת לחוק הזה, ואני מניח שמחוך רצון משותף של רוב חברי הוועדה להביא למיצוי הנושא והעלאת החוק לקריאה ראשונה ובהמשכה לאישורו.

לסדר המוזמנים: הייתי רוצה שניתן את דעתנו לבעיה זו ונראה מי ומי יכול לבוא בחשבון, כדי שלא תהיה אחר-כך טענה בציבור שלא נתנו את דעתנו לגורמים הציבוריים הנוגעים בנושא הזה, להביע את דעתם בפני הוועדה.

אני מציע שנזמין את מרכז השלטון המקומי כגוף המייצג את הרשויות המקומיות. למי יש עוד הצעות? - אין. אם כן, ברור שליוס ג' הבא נזמין את מרכז השלטון המקומי. וכעת רשות הדבור לה"כ בן-פורת על מנת שינמק את הצעתו.

ח"כ אליעד

אדוני היושב ראש, אני חושב שצריך לעשות מאמץ כדי להבטיח שהדיון בחוק הזה יתקיים בישיבות הוועדה בכנסת (יום ג'). אני חושב שביום ששי לא תמיד כל החברים באים. גם הישיבה לפעמים לא מתנהלת ברכוז הרב ביותר. כשמדובר בחקיקה הדורשת רכוז וזמן ממושך, אני הייתי מאד ממליץ שנעשה כל מאמץ כדי שהישיבה הדנה בחוק זה תתקיים ביום ג' בכנסת. ואם יעבור שבוע בלי ישיבה - לא נורא.

היו"ר י תמיר:

אני מקבל את הערתו-הצעתו של ח"כ אליעד. (אגב, ישיבות הוועדה תתקיימנה ביום ה', וכבר קבענו זאת) ימי ג' ייעודו לדיון בחקיקה זאת שהיא חשובה מאד, ואני מקווה שלא תהיינה הפרעות ונפעל בהתאם.

מר שפט:

כבוד היושב ראש, בשיחה בינינו ספרתי לך את תכנית החקיקה לזמן הקרוב, אותה תכנית שאנחנו מתעתדים להביא בפני הוועדה. ואם הבינותי נכון, שהישיבות תתקיימנה משבוע לשבוע, כי אז יש לי משאלה צנועה אחת.

ישיבה אחת בחודש יש להקדיש לחקיקה אחרת.

היו"ר י. תמיר: נעבור לנושא. ה"כ בן פורת, בבקשה.

ה"כ בן-פורת: אני שמח ולא שמח ששוב דנים בנושא הזה. שמח - כי אני לומד את הנושא, ולא שמח - כי באיחור רב שום מביאים אותו.

לפני 7 שנים היה ויכוח: לאיזה וועדה צריך החוק הזה לעבור. הבית המתאים ביותר הוא וועדת הפנים, אבל אלה שרצו בזמנו, לפני 8 שנים, להכשיל את הצעת החוק, העבירו זאת לוועדת החוקה שבה הרוב התנגד להצעת החוק. וועדת החוקה עשתה עבודה יוצאת מהכלל והשקיעה מאמצים רבים, והתוצאה שאתם רואים עכשיו לגבי שתי הצעות החוק הוא תוצאה של ישיבות רבות בעזרת מומחי משרד הפנים, חברי הוועדה, משלחות וכל מי שיכול היה לתרום. מבחינה זו מוצו כל האפשרויות, כל הדעות.

בין המציעים נעדר שמו של פנחס רוזן, ואני מבקש להביא זאת בחשבון, כאילו פנחס רוזן נמצא כאן איתנו. הוא שותף נכבד בענין זה. היו לו יוזמות לפני היוזמה של 1966, והייתי מציע לוועדה להזמין אותו אלינו כדי שיביע את דעתו בנושא.

ברשות היושב הראש הייתי רוצה להציע פרוצדורה קצרה ביותר. כאמור, שתי ההצעות האלה דומות. גם אנוכי מציע ששתיהן תרוצנה יחד. יש לקדז את כל הסעיפים הדומים ולהשאיר את הסעיף הזה של ענין 40%-ו-50%. למעשה, 40%-ו-50% זה אחד משלושה נושאים שעליהם אני רוצה לעמוד כאן בדיון. דיברנו מספיק לגבי הצעת החוק הזו, ואין צורך להרבות בדיבור, אבל לשלוש נקודות אני מבקש להפנות את תשומת ליבכם, והן למעשה צריכות להיות ציר דיוני הוועדה.

הענין הראשון: 40%-ו-50%. הענין השני - האם יהיה צורך בסבוב שני או לא, כיוון שיש כאן שתי וריאציות. שתי הצעות החוק מדברות על סבוב אחד בלבד - גם של מלמד/אבוהצירה, וגם ההצעה של 13 המציעים האחרים. אחת אומרת: בסבוב זה 40% ואם לא תהיה הכרעה זה יועבר להכרעה לחברי המועצה; השניה אומרת: 50% ואם לא תהיה הכרעה, זה יועבר למועצה. למעשה, שניהם מדברים על סבוב אחד.

ישנה וריאציה אחרת המדברת על סבוב שני כעקרון. ואז העקרון הזה אומר: 50% פלוס קול, ואם לא - הולכים לסבוב שני.

לגבי שני החלקים הללו, אני רוצה למסור כאן נתונים, וראשית, בענין ה-40%-ו-50%. מבחירות האחרונות לרשויות המקומיות הוכח שבעית ה-40% וה-50% היא כבר לא בעיה. בעיריות: עד 50% השיגו רשימות ב-71% מהרשויות המקומיות. כלומר, 21 עיריות מתוך 31 עיריות. עד 40% בעיריות היו 9 עיריות, כלומר, עד 40% ועד בכלל. בין 40%-ל-50% - 12 עיריות. (אני מדבר כעת במפורש על עיריות) כלומר, ביחד השיגו מעל 40%, עד 50%.

מועצות מקומיות: 35 מועצות מקומיות מתוך 63 מועצות קבלו עד 50%, כלומר, עברו את ה-40%.

מר בארי: כמה עברו את ה-50%?

מר בן פורת: בעיריות: 10 עיריות עברו את ה-50%. במועצות המקומיות: 30 מועצות מקומיות

עברו את ה-50%.

3/.

כמה קבלו מעל 40%, אבל לא קבלו 50%?

מר בארי:

12 עיריות.

מר בן פורת:

מר בן פורת, רשמתי מפין שבין 40% ל-50%
12 עיריות, מעל ל-50% - 10 עיריות.

מר בארי:

פחות מ-40% - 9 עיריות.

אני רוצה לערוך טבלה של 4 טורים
וזהגיש רק מועצות, ללא אחוזים הלא סך

מר בן פורת:

הכל.

עיריות - עד 30% 2 עיריות. מ-30% עד

39% - 7 עיריות. מ-40% עד 49% - 12 עיריות. מ-50% ומעלה - 10
עיריות.

מועצות מקומיות - עד 30% 3 מועצות

מקומיות. מ-30% עד 39% - 12 מועצות מקומיות. מ-40% עד 49% - 18
מועצות מקומיות. מעל ל-50% - 30 מועצות מקומיות.

בסך הכל יוצא שיש 31 עיריות. ידוע
שהיו רק 30 עיריות בבחירות האחרונות.

מר קראפט:

יכול להיות. אני קבלתי זאת ממרכז השלטון
המקומי.

מר בן פורת:

עפולה לא היתה אז עיריה, וכאן היא
מופיעה כעיריה.

מר הכהן:

וכעת לגבי החלק השני, הסבוב השני.

מר בן פורת:

אני רוצה להעלות כאן מספר נימוקים
אשר מצדיקים את הסבוב האחד והיחיד. גם אצל מר רוזן וגם אצלי,
בהצעות המקוריות של 66, דברנו על סבוב שני. אנחנו הושפענו
מדיון בוועדת החוקה, גם מנימוקים שהועלו באותה וועדה, והצטמקנו
לסבוב אחד, ללא צורך בשני.

הנמוקים הם: שסבוב אחד ימנע בזבוז רב

לגבי הסבוב השני, כלומר, בזבוז רב של כספים שבמקרה כזה צריך
להוציא אותם בסבוב השני.

דבר שני: מתוך ידיעה שיהיו שני סבובים,

ירבו מספר המועמדים אשר יתחרו בסבוב הראשון, אפילו כדי להשיג
3%-4%, וזה כדי לקבל סבוב שני.

שני המועמדים האחרונים אשר ישיגו את

מירב הקולות, למעשה הם מייצגים את רוב האוכלוסיה באותה רשות
מקומית. יהיו מצביעים רבים אשר ייעדרו בסבוב הראשון מתוך הנחה
מראש בלאו הכי יהיה סבוב שני. ישנו ענין טכני - ואני בדקתי זאת,
ואני חושב שגם מר קרפט לאור נסיונו בבחירות יאשר זאת - שסבוב
שני ברשות מקומיות לא ניתן לקיים בקרב החיילים. זאת אומרת,
אינך יכול לקיים סבוב שני בין החיילים.

דבר נוסף. אני מבקש מחברי הוועדה לשקול

איזה מידה ואיזה מאמץ יש להשקיע בסבוב השני, ואם העיתוי שלו
היא בהצעת החוק הזאת. הנושא השני זה בחירת ראשי המועצה, גם
הם בבחירות אישיות. המצב השורר היום במדינה הוא, שיש לך חופעות
שרוב המועצה של העיריה מתגוררים ובקיאים בקטע אחד של אותה עיר.
לרוב זה במרכז, והשכונות תמיד מוצאות עצמן מקופחות ואיך להן
ייצוג בעיריה. כל אחד ידמיין לעצמו עיר, ויראה מיד את המצב.

כלומר, אם יש בחירה אישית גם לחברי המועצה, זה יביא לנו ייצוג אמת של כל השכונות, של כל קטעי העיר. כמו כן זה יביא לנו שוויון ביוקרה בינם לבין ראש המועצה או ראש העיריה.

במידה ויכניסו את חברי הרשות להצעת החוק הזאת, זה עלול לסרב לאת תחיקת החוק. אני מציע לדון בזה ולהשאיר זאת לשלב שני. הוועדה עצמה יכולה ליזום הצעת חוק פרטית לגבי השאלב השני של חברי הרשויות.

נושא שלישי שאני מבקש להעלות אותו הוא: יש לבדוק מחדש את סמכויות ראש הרשות המקומית אשר נקבעו בהצעת החוק שנסתיימה בכנסת הקודמת. לדעתי ולדעתם של ראשי הרשויות המקומיות הסמכויות של ראש הרשות צומצמו מאד. ראש המועצה נבחר כעת אישית אחרי מאמץ גדול, וכשהוא נבחר היום הרי משקלו מבחינת הקולות יותר גדול מזה של חבר-כנסת, ויותר גדול מכל שליח ציבור אחר. ולאחר כל המאמצים הללו אם אתה בודק מה נשאר לו מבחינת סמכויות במועצה, נוכל לראות שהסמכויות מאד מצומקות.

אמנם הצעת החוק בנתה מעין איזון בין חברי המועצה לבין ראש הרשות. תמיד ישנה בלימה - ישנה הצעה, ישנו ווטו, והאיזון קיים בין שניהם, אבל סמכויותיו-הוא הן מצומצמות מאד. אני מעיר את תשומת ליבכם לענין הזה של סמכויות. בנושא זה הכרחי לשמוע את מרכז השלטון המקומי וגם אחרים.

אני מציע ליושב ראש הוועדה, שלאחר מאמץ אטן, הוא יביא את הצעת החוק לקריאה ראשונה. אינני יודע כמה זמן תשב הכנסת הזאת, ולכן אני מציע להעביר אותה לקריאה ראשונה כדי להחיל עליה את חוק הרציפות לכנסת הבאה.

אינני חבר הוועדה, אבל אם תהיה איזה בעיה שיש לה ענין ציבורי, למשל: ענין בחירת חברי הרשות - כן או לא, אולי כדאי לקיים ישיבות פתוחות. אני מדבר רק על קטע אחד מהחוק.

ח"כ גבלבר: בחירת חברי המועצה ישירות כלולה בהצעת החוק שהיגשתי? למה אתה מערים עלינו קשיים?

מר בן פורת: בפתיחה שלי אמרתי שבשם המציעים ובהסכמתם אני מציע את ענין בחירת חברי המועצה, והם לא יחשבו את זה כנושא חדש. הוועדה מוסמכת לעשות הכל. היא יכולה להפוך את החוק מאלף ועד תיו, מבלי להתחשב בנוסח הקיים. יש לה את כל הסמכויות להוסיף או לגרוע, במידה והמציעים אינם מתנגדים. המציעים יכולים לומר: רבותי, אתם מציעים נושא חדש בניגוד לרוח בחוק שהצענו - איננו מקבלים זאת. אבל הואיל וכל 13 המציעים מסכימים שההצעה הזאת תידון בוועדה כחלק מהחוק - הוועדה רשאית לדון או לא לדון, לקבל או לא לקבל.

היו"ר י. תמיר: תודה רבה. רבותי, היינו מבקשים מכם לישיבה ביום ג' לחוות את דעתכם, אם אכן שתי הצעות החוק המונחות לפנינו זהות מבחינה משמעוית, פרט לסעיף המפריד בין ההצעות לגבי הגישה.

מר קלוגמן: אדוני היושב ראש, אנחנו מוכנים לתת היום את התשובה.

היו"ר י. תמיר: הייתי רוצה שתתיחסו גם להערותיו האחרות של ח"כ בן-פורת בהקשר ליתר חברי המועצה

וסמכויותיו של ראש הרשות, וכך האחראיות שמוטלת עליו על ידי הציבור.

האם יש שאלות כעת לבעל ההצעה?

ח"כ אליעד:

אני רוצה לשאול. ראשית, אני מודה שלא עקבתי אחר ענין הסמכויות. אתה דיברת בצורה כללית. הייתי רוצה לדעת איזה סמכויות אתה חושב שצריך להרחיב; באיזה מידה הטפול בהרחבה הזאת עלול להאיט את קצב האשור. אני מביין - ואני בהחלט טוען זאת - שחשיבות ראשונה צריכה להיות מיוחסת לזה שנעביר את החוק הזה, או לפחות את אותה עבודה שכבר הוסכם עליה וכבר היא מגובשת. זאת צריכה להיות חשיבות ראשונה. כל דבר שרוצים להוסיף - אפשר לעשות זאת, במידה והוא לא משהה יתר על המידה את העברת החוק. לכן רציתי לדעת מה ענין הסמכויות שאתה רוצה להרחיב; ענין הבחירה הישירה שאני עקרונית מסכים לה, ולדעתי דוקא בענינים המוניציפליים היא חשובה יותר מאשר בענינים מדיניים, כי לשכונת יש אינטרסים במועצה. אבל אני רוצה לדעת אם בדקת וראית שטפול בנושא הזה איננו עלול להאריך את הענין.

דבר שלישי שאותו הייתי רוצה לגעת זה בקשר לישיבות הפתוחות. הרעיון נראה קצת קוסם. האם אתה לא חושש שזה עלול לעכב את הדיון.

אני רוצה להודות למר בן-פורת על שהעלה את ענין הזמנתו של פנחס רוזן. נדמה לי שיושב הראש קיבל את ההצעה הזאת. למעשה, הוא היה הראשון שחלם על ההצעה הזאת והביא אותה.

ח"כ א. גבלבר:

אני רוצה לשאול. האם מקובל הדבר, שכאשר מביאים לכנסת ענין חוק של בחירת ראשי ערים והצעה זו מועברת לוועדה, ביחוד לאחר שמספר פרטים סוכמו כבר בוועדת הכנסת היוצאת - האם מקובל הוא שאנחנו נדון עכשיו על דרך בחירת חברי המועצה. הצעת חוק כזאת לא הוגשה בשם אף אחד, ולא הודענו על כך מקודם בכנסת. זה ענין כשעלצמו. האם אנחנו מוסמכים בקשר עם הדיון על בחירת ראשי ערים, לדון גם באופן הבחירה של חברי המועצה, כשזה לא הופיע בהצעה לכנסת.

לגבי הסמכויות: ברור שאם ניכנס לתחום הזה, הדבר יעכב את הדברים. אחרי שאני רואה בפני דבר שפחות או יותר מוגמר ויש רק סעיף אחד שעליו אנו חלוקים, אני רואה אפשרות שמהר מאד נתגבר על הבעיה הזאת בוועדה ונביא הצעה לכנסת. על ידי הכנסת בירורים נוספים, רק נעכב את הענין. במקרה כזה צריך להזמין לא רק את מרכז השלטון המקומי שמיוצג על ידי ראשי ערים, אלא גם חברי מועצה, כי גם הם צריכים לומר את דברם. במידה ואנחנו מגדילים את סמכויות ראש העיר, אנחנו מקטינים את סמכויות המועצה, ולכן הצד השני צריך להיות כאן.

לכן אני שואל את החבר בן-פורת, למה הוא מזדקק להצעות נוספות בשם ה-13, כי לדעתי זה מקשה ודוחה את האפשרות שהחוק הזה אמנם יאושר בכנסת הזאת, בלי להתייחס לשאלה כמה זמן היא תכהן.

היו"ר י. תמיר:

אני מביין שאין יותר שאלות נוספות.
מר בן-פורת, בבקשה.

מר בן-פורת:

לגבי הסמכויות: אני מודה שאינני מוכן
ברגע זה לדבר על כל הסמכויות. בזה
צריך לדון קודם על המרכז לשלטון מקומי, עם משרד הפנים, ולהביא
הצעות בשלות לוועדה. למשל, הייתי רומז כמה דברים לגבי עובדים.
ראש הרשות צריך שחיה לו שליטה מסוימת לגבי קבלת עובדים, וגם
פיטוריהם. היום העניין הזה משותק לגמרי. (קריאה: איפה?) אין ספק
שה כך במסגרת ההגנה של האיגוד המקצועי. בעית העובדים היא בעיה
חמורה ביותר, וראש הרשות, כולל מועצת הרשות המקומית, לפעמים
עומדים מחוסרי-אונים לגבי מקרה של עובד אשר מעכב את עבודת העיריה
ועוצר דברים רבים. לדעתי, פרק על עובדים צריך להיות בהצעת החוק.

למשל, עניין הסגן. השאלה היא, מי יבחר
את הסגן. איזה סמכות תהיה לראש העיר לגבי הסגן. אמנם בהצעת החוק
כתוב שהוא יציע את הסגן, וחברי עיריה לא יכולים להציע סגן. גם
בזה יש פרוגטיבה לראש הרשות, אבל צריך לבדוק את הנושא הזה.

למשל, אגף תכנון ובניה. יש לפעמים
שלאש העיר אין כל סמכות להוציא צו הריסה.

אלה נקודות שעלו על דעתי ברגע זה, אבל
על כך צריך לעבוד עם נציגי השלטון המקומי כאשר הם יוזמנו לכאן.
אני מציע שאדבר איתם, כדי שיהיו מוכנים לפני שיבואו לכאן.
ואם אנחנו מדברים על הנקודה הזאת, אני מבקש מנציגי משרד הפנים
לספק לוועדה את הרשימות של סמכויות ראש הרשות וסמכויות חברי
המועצה, כפי שהן היום, בכל החוקים. (אני ליקטתי לקט כזה ואוכל
לתת לך אותו, מר שפט).

אני רוצה להשיב לשאלה: אופן בחירת
חברי המועצה. אין כל צורך שהכנסת בקריאה טרומית תפרט את הכל.
אין צורך שיוזם הצעת חוק פרטית יפרט את כל הדברים. לשם כך יש
שלב מוקדם בהצעת פרטית. כשממשלה מביאה הצעה לקריאה ראשונה,
היא דנה עם אנשים שבקיאים בעניין ועושה את המכסימום ומשתמש
במכסימום המידע שיש בידה כדי להביא את ההצעה לקריאה ראשונה.
וגם אחרי הקריאה הראשונה יש חברי-כנסת שקמים ומעירים הערות.
ואז הוועדה שדנה באותה הצעת חוק, רואה לפניו את הצעת החוק,
כל ההערות של חברי הכנסת, והיא מתייחס לכל, וכל חבר וועדה תורם
את שלו לגיבוש הצעת חוק לקריאה שניה ושלישית.

הצעת חוק מוקדמת של חבר כנסת בודד או
קבוצה, היא כעין תבשיל שאיננו עדיין תבשיל. אולי זה רק חומרים
ראשוניים. לחברי הכנסת אין אפשרות להביע את דעתם אפילו בצורה
הטרומית הזאת. הקריאה הטרומית הזאת מובאת לוועדה, הוועדה צריכה
להחליט דבר אחד: אם הרעיון הזה טוב ויעיל, או לא. הוועדה
מחליטה להביא לכנסת המלצה שיש לקבל את הרעיון הזה, או לא.

מתי מחילים הדברים לפעול? אחרי קריאה
ראשונה. בקריאה ראשונה קמים חברי-כנסת, כולם מתיינינים על הצעת
החוק שהוועדה מביאה, ואחרי כן זה שוב חוזר לוועדה. אם הוועדה
תסכים, אפשר להכניס בהצעת החוק שלפנינו חצי-משפט אחד: חברי
המועצות ייבחרו בשכונות בחירה אישית, - לקראת הקריאה הראשונה.
כשהכנסת מקבלת זאת עקרונית, הוועדה יושבת ובודקת את כל הצד
הטכני.

לכן, קודם כל, מבחינה פורמלית אין זה
סותר בכלל. זה חוקי, זה קיים, יש נסיון; הוועדה מוסיפה סעיפים,
משמיטה סעיפים. מבחינה מהותית, בודאי שהוועדה יכולה לעשות זאת.
אבל אם העניין הזה יסרב את הצעת החוק, אני מוותר בשלב הזה על
כך, והייתי מיעץ לוועדה להריץ מהר את הצעת החוק, והצעת חוק שניה

חבוא אחר כך.

הערה אחת לח"כ גבלבר. אם אנחנו נשמע את נציגי השלטון המקומי, הרי כמשקל-נגד אנו צריכים להביא את חברי העיריות. הרבה מראשי העיריות היו עד אתמול חברי המועצה. מרכז השלטון המקומי מייצג את הרשויות ואת חברי המועצות. יש כנסים ואז כולם משתתפים. אין ארגון של חברי מועצות.

ח"כ א. גבלבר:
אני רואה לפני את כותרת החוק. אפשר הכותרת תהיה: שינוי שיטת הבחירות ברשויות המקומיות. את זה לא הבאת לכנסת, ח"כ בן-פורת. השאלה שלי מופנית הפעם ליושב הראש ולא לח"כ בן-פורת.

היו"ר י. תמיר:
קודם כל נעבור על הצעת החוק המונחת לפנינו. כשנסיים אותה, נשמע השגות נוספות ונתייחס אליהן בבוא הזמן.

ח"כ ז. קורן:
כאשר ח"כ בן-פורת הציג את הנושא בכנסת, אמר שיש יום הולדת של 7 שנים להצעת החוק. הוא סיפר את כל גלגולי העניין בוועדות הכנסת, בכנסת. נדמה לי שאנחנו צריכים לקצר ככל האפשר את השלב של קריאה טרומית. אני הייתי מוכן לאשר את זה עכשיו. אם אתם רוצים לשמוע עוד מישהו ביום שלישי, בבקשה; אבל ביום שלישי להביא את זה כבר לפני הכנסת.

בין הקריאה הראשונה, השנייה והשלישית יש מקום להכניס תקונים, שינויים וכו'. כך שאני מציע לזרז ככל האפשר את נושא הקריאה הטרומית, היות וזה נדון כבר במשך שנים רבות. זה הובא למליאת הכנסת, ואנחנו יודעים בדיוק על מה זה נפל. נפל על 40%-50%. (א. גבלבר: אנחנו יודעים גם על מה זה עבר) זה עבר עם ה-50%, ואז זה נפל בקריאה שלישית. המערך היה במיעוט, ואז הפילו את זה.

לח"כ בן-פורת אני אומר: אתה רוצה שזה יתגלגל עוד שבע שנים - תתחיל לטפל בדברים נוספים. יש לך דבר יותר טובה, ואני מוכן ללכת איתך בדרך הזאת - להגיש הצעות חוק נוספות. ומה שאני מציע כרגע הוא, שאנחנו נביא את הצעת החוק לקריאה ראשונה בהקדם האפשרי. אנחנו נהיה מגוחכים אם בשלב הזה נעשה עצירה גדולה.

מר בן-פורת:
יכול היושב ראש להודיע בשם הוועדה, עם הגשת הצעת החוק לקריאה ראשונה, שהוועדה החליטה לדון בנושא. אם היא יכולה להציע הצעת חוק פרטית שהוועדה תיזום - גם היא תשתק.

היו"ר י. תמיר:
ההצעה של ח"כ קורן על הצעת חוק פרטית אינה רלבנטית, מפני שכל חבר כנסת יכול לעשות זאת.

ח"כ ד. קורן:
זו פניה לבן-פורת שלא יעמיס על העגלה הזאת דברים נוספים.

היו"ר י. תמיר:
מרדכי בן-פורת עשה עבודה טובה בהציג את מלול הבעיות כפי שהוא רואה אותן. העדיפות נתונה לחקיקה שלנגד עינינו, ואנחנו נתייחס עליה. אחר כך נוכל להחליט על נושאים אחרים. העניין ברור לחלוטין.

מר קלוגמן:
למען הסדר, אולי אני אתייחס בכמה מלים גם להצעה של מר בן-פורת בשלושת הסעיפים, למרות שהיושב ראש פסק מה שפסק.

מה שמונח לפנינו, כפי שאמר ח"כ בן-פורת, הוא לא עבודה של יום אחד. ההצעות הנדונות מתבססות בעיקרן ההוראות שלהן על הצעת חוק הרשויות המקומיות, בחירת ראש הרשות מתשכ"ט, ח"כ בן-פורת וח"כ רוזן ואחר כך וועדת החוקה דנו ודשו בנושא הזה שמונח היום לפנינו.

הרעיונות החדשים בענין בחירות אישיות לחברי מועצה, לא עברו את אותן תהליך מייגע שעליו שמענו. אם ניקח לדוגמא את הדוגמאות שהביא ח"כ בן-פורת, נראה כמה חשוב שלא יזרקו רעיונות לא בשלים. דוקא הדוגמאות האלה אינן טובות, משום שכל מה שהוא הביא - ענין תכנון הבניה וכו' - מקומם אינו בחוק הזה. ענין הפיטורין שייך לבית דין משמעתי, וזה כנראה ימצא את פתרונו במסגרת החוק הזה. ענין תכנון ובניה - על אותו רעיון שאתה הצבעת, ח"כ בן-פורת, יש הצעת חוק ויש תיקונים בדרך, ושם זה יסודר. לכן, למה נסרב לא את הענין הזה? אין שום ספק שההצעות האלה יחבלו בזירוז ההליכים. בואו נסיר את הענין הזה ונטפל בהצעת החוק שלפנינו. בינתיים אין לנו גם ההסכמה הפורמלית של 13 המציעים.

מר בן-פורת: זימנתי את כולם. לא כולם נכחו, אבל בשם הרוב הודעתי על כך במליאה.

מר קלוגמן: לגבי השאלה שנשאלו בדבר שתי ההצעות. חברי מר שפט ואנוכי בדקנו את הענין הזה. בעיקרו של דבר, ההבדל העיקרי זה סעיף 9 המפורסם. קיים סעיף נוסף, 13/ב, ששם יש הבדל קטן. בהצעה של ח"כ בן-פורת נאמר: "הדיון החוזר יהיה בישיבה משוחדת של המועצה שתתקיים תוך 14 יום מיום שנתקבלה ההחלטה, או תוך פרק זמן קצר ביותר אם דרשו זאת שלישי מחברי המועצה". ואילו בהצעה השנייה מדובר על 40% מחברי המועצה. הבדל זה הוא הבדל קטן.

כך שמבחינה מהותית לפנינו הצעה אחת כשעיקר המחלוקת מתייחס לענין הזה של סעיף 9 - 40% ו-50%. צריך אולי להעיר שבהצעת החוק מתשכ"ט היתה גירסה שהציעה את סבוב הבחירות השני. כרגע זה לא מונח לפנינו. ולכן אני מציע שגם בענין הזה יצוץ בשלב יותר מאוחר; אם יצוץ - נעבור את הגשר, אבל כרגע אין צורך לסבך את הענין בנושא של סבוב שני כשלפנינו מונחות רק שתי ההצעות האלה.

אם התשובה הזאת מספקת, אז השאלה שלי היא, אם אנחנו צריכים להעיר כמה הערות לגבי השאלה מה מחדש החוק הזה, או שנצא מתוך הנחה שכל חברי הכנסת יודעים.

היו"ר י. תמיר: האם יש עוד הערות? - אין.

אני רוצה לומר בשם קבוצת חברים שאנחנו מקיימים הצבעה חוזרת בענין ה-50%. במידה והדבר לא יעבור, תהיה בצבעה חוזרת של 40%.

כדי לזרז את החקיקה הזאת, אולי כדאי לקיים ישיבה לא רשמית של חברי הוועדה ונבוא בינינו לידי הסכם, כך שלא נתחיל לטחון ולשכנע אחד את השני בענין בחירות.

מר בן-פורת:
הייתי רוצה לומר משהו בשם המציעים.
עד כמה שאני מכיר את כל ההליכים שליוו
את הצעת החוק, וכן את המציעים, לא נראה שאפשר יהיה להתפשר איתם
על 40%, על סבוב שני או על אחוזים של 40%. למציעים יש רק דרך
אחת - שהוועדה תצביע 40% או 50% ותהיה הסתייגות.

היו"ר י. תמיר:
אם אין הערות נוספות, הישיבה נעולה.

(הישיבה ננעלה בשעה 10.45)